

LIHOVAR

Další zastávka se nachází před komínem, který je pozůstatek zbouraného lihovaru. Seznamuje s historií lihovaru a nabízí i řadu informací o čápech, kteří na komíně každoročně hnízdí.

NAUČNÁ STEZKA HEŘMANOV Lihovar – komín a čápi

zastávka č. 3

Obec Heřmanov • 594 58 Heřmanov 35 • Tel.: 602 509 130 • IČ: 005 99 387 • E-mail: ou.hermanov@seznam.cz • www.hermanov.info

LIHOVAR

Mezi neobvyklé zajímavosti Heřmanova patří dvacet metrů vysoký komín na návsi, jenž je pozůstatkem bývalého lihovaru.

Lihovar svým původem patřil mezi nejstarší lihovary na Moravě. Podle listiny sing. G 3/XVIII-1 byl lihovar v Heřmanově založen roku 1835 a patřil velkostatků náměstskému (majitel hr. Haugwitz) až do roku 1879. Dalšími majiteli byl žid Giskan z Velkého Meziříčí, od roku 1888 statkář Caha a od roku 1908 Václav Urbánek. Lihovar byl v provozu až do roku 1917 a opět po adaptaci uveden v činnost roku 1929 jako lihovar družstevní.

Rolnický lihovar měl pro místní zemědělce velký přínos, z původních 40 vzrostl počet členů na 90. Výměra hospodářství členů družstva vzrostla od roku 1929 na 1200 ha. V letech 1936 – 1938 zpracovával lihovar až 140 vagónů brambor ročně. Rozvoj družstva zabrzdila II. světová válka. Brambory větším dílem musely být předány veřejnému zásobování a výroba lihu byla nepatrná.

Nejcitelnější ztrátu utrpěl lihovar 12. března 1945, kdy partyzáni před přicházející německou frontou vypustili 370 hl vyrobeného lihu do místního potoka (k velké radosti místních obyvatel).

V roce 1948 byla zavedena národní správa a lihovar byl předán Moravským lihovarům, n. p. Brno. Heřmanovský lihovar, který byl strojově velmi dobře vybavený, ale neměl dostatek skladovacích prostor ani vodní zdroj, dostal se tak mezi podniky určené k likvidaci. Posledním majitelem lihovaru byl od roku 1959 Státní statek, n. p. Brno.

Lihovar byl zbouraný v sedmdesátých letech minulého století a komín slouží jako hnízdiště čápů. Komín bývalého lihovaru je vysoký 21 metrů a poslední čápi hnízdí do čápu 1,5 metrů, takže celková výška komínu je 22,5 metrů.

ČÁP BÍLÝ

(CICONIA CICONIA TRÍDA – PTÁCI, ŘÁD – BRODIVÍ, ČELEĎ – ČÁPOVITÍ)

Tento velký bílý pták byl v minulosti u nás ale i v celé Evropě vzácností. V posledních letech však jeho populace potěšitelně roste. V současné době u nás hnízdí asi 900 párů čápů bílých. Jedná se o zvláště chráněný druh, proto je populace těchto ptáků přísně sledována ornitologií.

Jedná se o jednoho z největších u nás žijících ptáků. Jak naznačuje český název, v barvách jeho peří převažuje bílá. Jen letky a velké krovky jsou černé. Velký zobák a dlouhé nohy jsou červené. Tohoto nádherného ptáka můžeme spatřit na loukách, v okolí rybníků, ale také poměrně často u lidských obydlí, kde si s oblibou staví svá hnízda. Není žádnou zvláštností vidět velká čápi hnízda na starých vysokých komínech či stožárech. Ve volné přírodě se živí žábami, hraboši, krtky, užovkami, sysly nebo hmyzem. Loví za chůze - tudíž aktivně. Za jeden den může čáp ulovit až 44 hrabošů. tento pták má tedy velký význam i pro zemědělství. Potravu loví na vlnkách loukách a mokřinách při březích rybníků nebo vodních toků, někdy i na polích. Žijí většinou v páru, který si je věrný celý život.

Čápi si svá hnízda často staví v blízkosti lidských obydlí - na starých komínech, střeších atd. Materiálem, který používají jsou větve, klacky drny případně další materiál. Stavbu a opravu hnízda většinou provádí samec. Ten totiž většinou přilétá ze zimoviště dříve než samice. Hnízda jsou často mohutná a mohou dosáhnout hmotnosti do 1t a jsou víceletá. Hnízdí od druhé dekády dubna do druhé dekády května. Do hnízda samice snáší 3-5 vajec bílé barvy, ze kterých se po 30 dnech zahřívání oběma rodiči líhnou mláďata. Přibližně 55-60 dní od vylíhnutí se mláďata začínají učit létat a po 67-70 od vylíhnutí se osamostatňují. Pohlavně dospívá čáp až třetím rokem života, hnízdit začíná však ve věku 4 až 6 let a dožívá se 8 až 14 let, přičemž nejvyšší zjištěný věk čápa byl zjištěn 27 let!

Na rozmezí léta a podzimu naši čápi odlétají na jih. Čápi z východní Evropy se přidávají k západnímu proudu vedoucímu přes Pyrenejský poloostrov a Saharu do střední Afriky, na východě čápi létají přes Balkánský poloostrov a Malou Asii do střední Afriky, kde se oba proudy setkávají a letí do nejnižší části Afriky do oblasti JARU. Při této cestě jsou schopni urazit denně 100-300 km.

